

SÄKER VÄRDMILJÖ

BRAND

ARBETSPLATSGENOMGÅNG

	Introduktion, så använder du handledningen	1
01	Förebygga brand	2
02	Brandskyddsorganisation	3
03	Brandlarmsystem	4
04	Inbyggt brandskydd	5
05	Släckutrustning	6
06	Utrymningsrutiner	7
07	Särskilda risker	8
08	Agera vid brand	9

INTRODUKTION

Den här handledningen är till för dig som är ansvarig för arbetsplatsens brandskydd. I den grundläggande brandutbildningen har medarbetarna fått generell kunskap om hur brandskyddet fungerar. För att få en helhetsbild behöver de också känna till förutsättningarna på den egna arbetsplatsen.

Vad behöver alla medarbetare känna till för att brandskyddet ska fungera som det är tänkt?

Med handledningen som grund kan du genomföra en brandgenomgång på arbetsplatsen. Med ifyllda svar blir handledningen samtidigt ett viktigt dokument som beskriver var ni står och vad som gäller. Mest nytta gör den om du behåller den och låter andra ta del av innehållet.

SÅ ANVÄNDER DU HANDEDNINGEN

Handledningen består av åtta områden som belyser olika delar av brandskyddsarbetet. Välj om du vill gå igenom samtliga områden vid en arbetsplatsträff, eller om du vill dela upp de olika områdena på flera träffar.

Totalt beräknas denna genomgång ta cirka en timme.

1. Läs igenom introduktionen till området.
2. Svara på frågorna i del A. Svaren hjälper dig att samla ihop den information som du behöver om respektive område. Ha inte för bråttom! Vissa frågor kräver efterforskning.
3. I B-delen finns tips på diskussionsfrågor och tillvägagångssätt. Planera genomförandet av de olika delarna.

Arbetsplats

Chef eller brandskyddsombud

FÖREBYGGA BRAND

01 FÖREBYGGA BRAND

Helst ska branden aldrig få förutsättningar att uppstå. Om alla medarbetare hjälps åt att identifiera och hantera risker, bryts händelsekedjor som annars kan leda hela vägen fram till en utvecklad brand.

Det handlar om att tillsammans träna upp blicken, identifiera risker och åtgärda brister i brandskyddet. Vardagliga saker som elektriska laddare, handsprit, gasflaskor och tomma kartonger i korridoren kan under fel förutsättningar starta eller förvärra ett brandförlopp.

En brandförebyggande åtgärd kan i vardagen vara något så enkelt som att ta bort brännbart skräp i korridoren. Större problem ska rapporteras vidare.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vilka risker finns på arbetsplatsen som kan påverka brandsäkerheten?

Hur ser rutinerna ut för rapportering av risker och brister?

Finns det särskilda laddplatser för batterier på arbetsplatsen?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

Diskutera i gruppen:

- Vilka brandrisker finns på arbetsplatsen?
- Hur kan riskerna hanteras?
- Gå igenom rutinerna för rapportering.
- Iscensätt en övning med fingerade risker i lokalerna. Låt deltagarna söka upp, identifiera och åtgärda dem. Exempel: blockera utrymningsvägar och släckutrustning.

Datum, handledare

--

BRANDSKYDDSORGANISATION

02 BRANDSKYDDSORGANISATION

På arbetsplatsen ska det finnas en lokal åtgärdsplan vid brand. Du som är brandskyddsombud eller chef är den som bäst vet hur brandskyddet fungerar på arbetsplatsen.

Din uppgift är att upprätthålla brandskyddet med regelbundna egenkontroller och övningar. I detta ingår även att förmedla kunskap till kollegorna, så att de förstår hur brandskyddsarbetet fungerar och vilken roll de själva har i det.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vem är ansvarig för brandskyddet på arbetsplatsen?

Vem har till uppgift att utföra egenkontroll och hur ofta ska det ske?

Hur stor del av personalen har genomgått brandutbildning enligt regionens rutiner?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

Diskutera i gruppen:

- Vad är syftet med egenkontroll?

Gå igenom:

- Vem är ansvarig för brandskyddet och egenkontrollen?
- Rutin för egenkontroll – när och hur?

- Låt deltagarna göra en egenkontroll på en avgränsad del av arbetsplatsen.

Datum, handledare

--

BRANDLARMSSYSTEM

Brandlarm kan se ut, låta och fungera på många olika sätt. På kontor eller vårdcentral kanske det bara finns vanliga brandvarnare, medan sjukhus har avancerade system som aktiverar andra delar av brandskyddet, exempelvis för att stänga branddörrar. Ibland går larmsignalen direkt till räddningstjänsten, men inte alltid.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vilken typ av brandlarm finns på arbetsplatsen?

- ☐ Endast brandvarnare.
- ☐ Heltäckande. Detektorer i alla rum.
- ☐ Begränsat. Detektorer i kommunikationsstråk och utsatta områden.

Var finns larmknappar?

Hur blir ni medvetna om att larmet aktiveras på er arbetsplats?

Hur blir ni medvetna om att larmet aktiveras i en annan del av byggnaden?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Gå igenom arbetsplatsens brandlarm med hjälp av kartläggningen i del A.

- Visa i lokalerna var de olika delarna i brandarmsystemet finns.

Datum, handledare

--

INBYGGT BRANDSKYDD

I alla våra lokaler finns ett inbyggt brandskydd, men utformningen skiljer sig åt. Brandceller, branddörrar och sprinklersystem är viktiga delar som de flesta inte noterar i vardagen. För att det inbyggda brandskyddet ska ge effekt, behöver medarbetarna känna till hur det fungerar.

Uppmärksamma gärna hur sårbar brandcellen kan vara vid en ombyggnad, eller att funktionen hos en branddörr sätts ur spel om den hålls öppen med en kil.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Hur ser brandcellsindelningen ut på arbetsplatsen och i angränsande lokaler?

Hålls branddörrarna öppna med magnet, eller är de stängda?

Finns det ett vattensprinklersystem? Är sprinklerhuvudena synliga eller dolda?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Gå igenom vilka delar som arbetsplatsens inbyggda brandskydd består av.

- Visa på plats de viktiga delarna i lokalernas brandskydd: brandceller, branddörrar sprinklersystem etc.

Använd gärna brandritning eller utrymningsplan som stöd.

Datum, handledare

--

SLÄCKUTRUSTNING

Det finns tre typer av släckutrustning som medarbetarna behöver känna till och kunna hantera: handbrandsläckare, brandfilt och inomhusbrandpost. Det finns olika typer av handbrandsläckare, men ett viktigt budskap till medarbetarna är att de aldrig behöver tänka på om de använder rätt typ. Den typ av brandsläckare som finns utplacerad, är redan från början anpassad efter verksamheten.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vilken typ av släckutrustning finns på arbetsplatsen?

Var är utrustningen placerad?

Vilka överväganden har gjorts när denna släckutrustning valts till arbetsplatsen?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Gå igenom arbetsplatsens släckutrustning och dess placering.
- Fråga hur många som provat på att använda släckutrustning. Låt de som har erfarenhet dela med sig av den.

- Visa på plats var släckutrustningen är placerad och beskriv hur den ska användas.

Datum, handledare

--

UTRYMNINGSRUTINER

En viktig fråga som skiljer sjukhus från andra verksamheter, är de rutiner som gäller om arbetsplatsen måste utrymmas. Långt ifrån alla ska bege sig till återsamlingsplatsen. Flertalet ska i stället bege sig till närmast säkra plats, vanligtvis till en annan brandcell.

I verksamheter där vårdtagare inte förväntas kunna utrymma själva är det extra viktigt att ha koll på utrymningsrutinerna. Exempel: en operationsavdelning med sövda patienter eller en låst psykiatrisk avdelning.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vad säger den lokala åtgärdsplanen för brand om utrymningsrutiner?

Vem fattar beslut om utrymning vid en brandsituation?

Kan hiss användas?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Gå igenom utrymningsrutinerna.
- Diskutera vilka situationer som kan försvåra en utrymning.

- Gå längs utrymningsvägarna till de platser som medarbetarna ska söka sig till vid en utrymning.
- Gör en enklare utrymningsövning.

Datum, handledare

--

SÄRSKILDA RISKER

Det finns en gemensam nämnare för handsprit, gastuber och byggarbete. De kan alla skapa särskilda risker vid en brandsituation.

Låsta avdelningar, sängliggande patienter och besökare i lokalerna är andra faktorer att ta hänsyn till.

Alla medarbetare behöver vara medvetna om vilka särskilda risker som kan vara aktuella och vilka rutiner som gäller för att hantera dem.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Vilka särskilda risker finns på arbetsplatsen?

Vilka rutiner finns för hur riskerna ska hanteras i en brandsituation?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Diskutera särskilda risker med hjälp av frågor och svar i del A.
- Diskutera om patienter eller besökare kan skapa särskilda risker.

- Har någon i gruppen erfarenheter av händelser som hade kunnat innebära ökad risk vid brand?

Datum, handledare

--

AGERA VID BRAND

Ett felaktigt förhållningssätt som många fått lära sig är att direkt lämna lokalerna och bege sig till en återsamlingsplats när brandlarmet går.

Problemet är att ju längre tid det tar innan branden släcks, desto större är risken att den hinner utvecklas. Alla ska därför uppmanas att själva agera för att få kontroll på situationen och släcka den lilla branden. Det handlar både om att rädda liv i den akuta situationen och att rädda lokaler så att verksamhet kan bedrivas i morgon också.

Som riktlinje kan man uppmana medarbetaren att göra som hemma. Börja med att söka igenom lokalerna för att hitta orsaken. Upptäcks en brand, agera med släckutrustning. Är inte det möjligt, påbörja utrymning.

A

FÖRBEREDA

FRÅGOR

Var kan medarbetarna ta del av den lokala åtgärdsplanen för brand?

Vad behöver medarbetarna ta särskild hänsyn till vid en brand på arbetsplatsen?

Hur ser rollfördelningen ut vid en brandsituation?

B

TIPS FÖR GENOMFÖRANDE

- Gå igenom den lokala åtgärdsplanen som ska följas vid brand.
- Diskutera hur rollfördelningen kan se ut vid en brandsituation.

- Simulera en brandsituation. Öva på att hitta, släcka och utrymma.

Datum, handledare

--

Materialet är framtaget av
Säker Vårdmiljö i samarbete med
Region Norrbotten, Region Halland och
Region Skåne.